

О. Кононова, А. Юрженко
Морський коледж Херсонської
державної морської академії

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розвиток інформаційних технологій вимагають від підготовки студентів реалізації психолого-педагогічної системи формування творчої особистості майбутнього офіцера-механіка, який здатний надати оцінки подіям, що відбуваються, обрати оптимальні рішення в умовах професійної діяльності, орієнтуватися у світі технічних нововведень тощо. Тому проблема формування у курсантів критичного мислення в процесі навчання є актуальною.

На сьогодні, ринок праці потребує "освічених, компетентних і мобільних робітників, готових до зміни місця роботи та виду занять", а це потребує навичок самостійного, критичного, творчого мислення. Діяльність навчання все більше набуває творчого характеру, а творча діяльність завжди спирається на теорію. Тому сьогодні значна увага в освіті робиться на ґрунтовну теоретичну підготовку, автономію та незалежність студента. Першочерговим завданням стає формування інформаційної культури та навичок самоосвіти, а без критичного мислення цього неможливо досягти. Модернізація освітніх процесів в інформаційному суспільстві спрямована, першорядно, на досягнення високого рівня якості освіти, яка є основоположним елементом конкурентоспроможності людини в глобальному світі

Дуже важливо усвідомлювати той факт, що критичне мислення не є «мисленням виживання»; воно вимагає ретельного та навмисного розвитку конкретних навичок обробки інформації, думок, вирішення проблем. На занятті з дисципліни «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» викладачі намагаються навести проблемну ситуацію, наближену до умов професійної підготовки. Тому дуже важливо, щоб студенти намагалися думати і висловлювати свої думки, вибираючи найоптимальніше вирішення проблеми.

Використання інформаційних технологій в освітньому процесі з метою розвитку критичного мислення підвищує мотивацію, можливості студентів у пошуку і переробці інформації. Технологія розвитку у студентів критичного мислення являє собою сукупність стратегій і прийомів, спрямованих на те, щоб спочатку зацікавити учня (пробудити в ньому дослідницьку, творчу активність), потім надати йому умови для осмислення матеріалу і, нарешті, допомогти йому узагальнити набуті знання і застосувати їх на практиці. Викладач навчає студентів критичного мислення на основі використання інформаційних технологій, щоб знайти баланс між

використанням яскравих, образних і динамічних форм подачі матеріалу, близьких і зрозумілих сучасному поколінню.

Англійська мова в усьому світі використовується для міжкультурної комунікації, таким чином готуючись до спілкування в міжнародному екіпажі, критичне мислення не є природним навиком, або комплексом навичок і особливостей, тому вимагає багатьох років практики. Критичне мислення вимагає активного та інтерактивного навчання, воно не терпить пасивного навчання. З нашого досвіду, студенти активно навчаються краще спілкування один з одним у певному академічному змісті, особливо якщо вони заохочуються застосовувати критичне мислення при порівнянні своїх поглядів та ідей, при оцінці аргументів, при дослідженні інтелектуальних стандартів ясності та точності, актуальності та справедливості. Займаючись інтерактивною діяльністю, практикуючи як комунікативні навички, так і критичне мислення, курсанти мають кращі шанси поліпшити свою самосвідомість, розуміння своїх здібностей і своїх обмежень і таким чином прокласти шлях до самовдосконалення як майбутнього професіонала, так і як особистості.

Для розвитку критичного мислення при вивченні англійської мови за професійним спрямуванням на практичних заняттях ми використовуємо метод кейсів, який базується на аналізі, рішенні та обговоренні ситуацій з реального життя. Ситуаційні вправи такого характеру містять реальні кейсові ситуації, питання, розроблені викладачами для виявлення причини, наслідків ситуації, шляхів її запобігання. Дані вправи викладачі розміщують у авторських електронних курсах навчально-комунікативного педагогічного середовища платформи MOODLE, що дозволяє студенту звертатися до них у будь-який час та будь-де, що є особливо зручним для студентів, які перебувають на плавальній практиці. Для розміщення кейсів викладач використовує наступні діяльності платформи MOODLE: Урок, Сторінка, Посилання, Тека, Wiki. Приклади кейсів та шляхи їх розміщення у навчально-комунікативному педагогічному середовищі описані нами у статті.

Включаючи цілі критичного мислення, викладачі повинні не тільки планувати більш цікавий спосіб вивчення нових теоретичних/практичних явищ, але й залучати своїх курсантів до інтерактивної діяльності, орієнтованої на різні питання, які можуть бути їм цікавими, та прийняття правильного рішення. Це можна зробити, покладаючись на їх попередній досвід, ставлячи запитання для роз'яснення. Якість аргументів і мислення, таким чином, стає особистою практикою використання англійської мови і критичного мислення одночасно.

Отже, мета сучасної освіти – це не людина, що оволоділа сукупністю певних знань, умінь та навичок, а це – творча, самостійна, вільна особистість, здатна до саморозвитку та засвоєння потрібних в

житті знань, умінь та навичок. Тому, критичне мислення передовсім повинно бути спрямоване на себе та свою діяльність з метою її вдосконалення відповідно до динаміки світу, що швидко змінюється. Самостійність мислення є необхідною умовою самостійних та відповідальних дій, у проблемній ситуації.

І. Кушнір, Т. Алексеєнко
Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У сучасному глобалізованому світі все більшої популярності набуває академічна міграція осіб, які здобувають вищу освіту за межами рідних держав. Головним фактором успішності отримання професійної кваліфікації в іноземному ЗВО є володіння мовою, якою надаються освітні послуги. Міжнародна академічна мобільність є одним із головних принципів сучасної освітньої політики розвинутих країн, а її основна ідея полягає в тому, що освіта та знання стають транскордонним і транснаціональним явищем, яке зумовлює процес реформування національних систем освіти, укладання міжнародних угод про співпрацю у сфері освіти і науки, створення єдиних освітніх стандартів.

Україна, приймаючи велику кількість здобувачів вищої медичної освіти, має забезпечити конкурентоспроможний, порівняно з іншими країнами європейського освітнього простору, якісний рівень підготовки випускників, що висуває нові вимоги до рівня підготовки іноземців – майбутніх лікарів. Сучасний ЗВО – це полікультурний простір, у якому здійснюється міжкультурна комунікація. Для іноземних студентів у зазначених умовах важливим є вирішення комплексу завдань: оволодіння мовою навчання і засвоєння норм іншомовної комунікативної поведінки; адаптація до нового академічного середовища й ознайомлення з традиціями освітньої системи країни навчання.

Аналіз сучасної лінгводидактичної парадигми здійснила Н. Ушакова на основі узагальнення попередніх теоретичних здобутків лінгводидактики (в галузі навчання іноземної мови). Учена, описуючи три рівні сучасної освітньої та методичної парадигми (методологічний, технологічний, лінгводидактичний), відзначає не лише компетентнісний її характер, але й культуроцентричний. Зміна парадигмальних орієнтирів відбулася під впливом процесів міжкультурної комунікації в ХХІ столітті.

Як зазначає Г. Пономаренко, найважливішою властивістю сучасної компетентнісної освітньої парадигми має стати гнучкість і мобільність, методичне забезпечення не лише засвоєння інформації, але й розвитку